

HET MIDDELPUNT

Afdelingsfunctionarissen

Bestuur

Voorzitter:	vacature	e-mail: voorzitter-aft@ngv.nl
Secretaris:	vacature	e-mail: secretaris-aft@ngv.nl
Penningmeester:	Thijs van Veen tel. 033-4726015	e-mail: penningmeester-aft@ngv.nl
Lid:	Marcel van de Krol tel. 033-4945110	e-mail: evenementen-aft@ngv.nl
Lid:	Jaco Geurts tel. 06-29286845	e-mail: geurts.veldhorst@wxs.nl
Lid:	Nico van Kesteren tel. 06-13224239	e-mail: nkesteren@hotmail.com
Lid:	Eric van Kleef tel. 06-51420374	e-mail: eric@mijnwortels.nl

Afdelingsafgevaardigden

Afgevaardigde:	Thijs van Veen, voornoemd
Plaatsvervanger:	vacature

Lezingen en Activiteiten

Coördinator:	Marcel van de Krol, voornoemd Jaco Geurts, voornoemd
--------------	---

Afdelingsblad

Hoofdredacteur:	Thijs van Veen, voornoemd
Redactieadres:	nieuwsredacteur-aft@ngv.nl
Eindredacteur:	Jelle Kaastra tel. 030-6962934
Redacteurs:	Marcel van de Krol, voornoemd Freja Schuitemaker-Frankefort tel. 033-4947948 e-mail: fschuite@xs4all.nl Eric van Kleef, voornoemd

PR-ondersteuning Freja Schuitemaker-Frankefort, voornoemd

Website	www.ngv-afdelingen.nl/aft/
Webmaster	Eric van Kleef, voornoemd
Facebook	facebook.com/genealogie.ngv facebook.com/groups/809009970063112

Omslag: De Onze Lieve Vrouwetoren in Amersfoort. Deze toren was tot 1970 het kadastrale middelpunt van Nederland. Anonieme prentbriefkaart 1905–1930, collectie Het Rijksmuseum, id.rijksmuseum.nl/200792651

HET MIDDELPUNT

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en omstreken opgericht 18 december 1971

Verschijningsgebied de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg en Zeist. Oplage 300.

Jaargang 34

september 2025

nummer 2

Van de redactie

U heeft het eerste nummer van *Het Middelpunt* in handen of op uw scherm. Ons afdelingsblad heeft voor het eerst een naam gekregen: *Het Middelpunt*. Onze afdeling is een combinatie van Utrechtse Heuvelrug, Gelderse Vallei en Veluwe. Een geografische naam voor onze gehele afdeling ontbreekt. We zijn centraal gelegen in Nederland: *Het Middelpunt*. In Amersfoort ligt het nulpunt van het kadaster, bij de Onze Lieve Vrouwetoren. Binnen onze afdelingsgrenzen ligt ook het geografische zwaartepunt van Nederland. Daarom hebben wij voor de naam *Het Middelpunt* gekozen. Wij hopen dat ons afdelingsblad in het middelpunt van uw belangstelling staat.

In dit nummer zoals gewoonlijk de aankondiging van onze komende bijeenkomsten en verslagen van gehouden bijeenkomsten. In *Van uw vicevoorzitter* wordt gevraagd naar een nieuwe secretaris voor onze afdeling. We hebben verschillende artikelen over beroepen. In het najaar is er weer een cursus genealogie voor beginners, in Utrecht. Wij gaan door met ons voorouderspreekuur, maar wel met een nieuwe formule. Ons nieuwe lid Tammo ter Hark stelt zichzelf voor in de rubriek stel je voor. Dit is een greep uit de rijk gevulde inhoud van dit nummer.

De redactie stelt uw bijdragen bijzonder op prijs. De lezers doen dat ongetwijfeld ook. Veel leesplezier!

Thijs van Veen, hoofdredacteur

Colofon

HET MIDDELPUNT verschijnt in januari en september. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Bij overname van gegevens uit deze uitgave wordt men verzocht de bron te vermelden.

Kopij voor het volgende nummer gaarne vóór 1 december 2025 inleveren

Voor nadere instructies zie

www.ngv-afdelingen.nl/aft/wp-content/uploads/2022/08/instructies-voor-auteurs.pdf

HET MIDDELPUNT wordt gratis aan de leden van de afdeling toegezonden. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 10,- per jaar. Hiervoor krijgt men een factuur van de (landelijke) NGV.

Opmaak: L^AT_EX – Druk: Torendruk, Nijkerk

jaargang 34

HET MIDDELPUNT

29

Lezingen & Activiteiten

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling vinden plaats in

**”De Koningshof”,
Blekerij 33, 3831 CT in Leusden
naast de parkeergarage van winkelcentrum ”De Hamershof”**

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is ’s middags open vanaf 13.30 uur en ’s avonds vanaf 19.30 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-afdeling verzorgt een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

Datum	Maandag 15 september 2025	De Koningshof – NGV
Tijd	van 14.00 tot 16.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	rouwborden in kerk Amersfoort	
Spreker	Fred van der Zwan	

Toelichting van de spreker: vanwaar mijn belangstelling voor rouwborden? In de kwartierstaat van mijn voorvader, Johannes Frederik Baumann, geboren te ‘s-Hertogenbosch, Mr. chirurgijn te Scheveningen en aldaar overleden / begraven in / nabij de Oude kerk op 14/15 januari 1796, werden diverse rouwborden gevonden. De informatie opgenomen in deze rouwborden / epitafen geeft veelal aan wat de overleden persoon gedaan heeft in zijn leven en geeft informatie over tijd, plaats, familie en omstandigheden waarin hij geleefd heeft.

Soms is de weergave op het rouwbord een puzzel. Amersfoort: Het rouwbord vermeldt: “D.O.M. ObiIT XI APRIL 1656” Wat betekent dit en over welke persoon gaat het?

Datum	Donderdag 23 oktober 2025	De Koningshof – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Artificial Intelligence (kunstmatige intelligentie) voor genealogen	
Spreker	Karel Spee	

De heer Karel Spee is in 2024 de winnaar van de NGV Schepperle-Award.

De titel van zijn lezing is Artificial Intelligence (kunstmatige intelligentie) voor genealogen. Kunstmatige intelligentie (in het Engels Artificial Intelligence oftewel AI) vindt steeds meer toepassingen in onze snel veranderende wereld. Sinds 2022 is het gebruik van AI ook voor het grote publiek toegankelijk geworden. OpenAI heeft momenteel al 200 miljoen gebruikers en de mogelijkheden om AI in toe te passen heeft een exponentiële vlucht genomen. Ook andere bedrijven zoals Microsoft, Apple en Amazon bieden diensten aan.

Naast deze diensten wordt AI in toenemende mate bij websites in speciale transcriptieprogramma's toegepast.

Voor genealogen biedt AI enorm veel mogelijkheden, men kan misschien wel spreken van een revolutionaire verandering voor onze hobby. Sommige providers geven al de mogelijkheid om foto's m.b.v. AI in te kleuren of te animeren (b.v. MyHeritage). Bob Corret past AI op zijn sites toe om samenvattingen te schrijven van getranscribeerde teksten. Het Europese platform Transkribus heeft in een Europees AI-project programmatuur ontwikkeld waarmee oud schrift automatisch getranscribeerd kan worden. Dit programma is, met enige beperkingen, gratis verkrijgbaar. Een aantal archieven heeft al diverse boeken getranscribeerd en online beschikbaar gesteld.

Naast de transcripties kan men nu door alle boeken met nieuwe mogelijkheden digitaal zoeken. Daarmee is zelfs een geheel nieuw type onderzoek mogelijk.

AI kan ook gebruikt worden om grote hoeveelheden scans (zoals bidprentjes of overlijdensadvertenties) te indexeren. De spreker heeft samen met zijn zoon (IT-er) computerprogramma's geschreven die tekst in scans herkennen en daarna met een specifieke zoekvraag (naam, voornamen, sterfdatum enz.) door OpenAi laat indexeren. Met een tempo van ca. 100.000 per week heeft deze programmatuur de ruim 1,2 miljoen bidprentjes van de NGV geïndexeerd. Deze zullen op de website van de NGV voor leden beschikbaar komen. In de lezing zal verteld worden wat AI is, hoe dit toe te passen is voor genealogen en welke ontwikkelingen er zijn. De meeste aandacht zal uitgaan naar de mogelijkheden van Transkribus en het indexeren voor bidprentjes.

Datum Maandag 17 november 2025
Tijd van 20.00 tot 22.00 uur
Plaats De Koningshof, Leusden
Onderwerp Voorouders voor de rechter
Spreker Irene Stok

De Koningshof – NGV

Als iemand voor de rechter moet verschijnen worden daar zaken over opgeschreven. Voor genealogen is het mooi dat processen verbaal en vonnissen in archieven te vinden zijn. Net als informatie over de gevangenis waar iemand heeft gezeten. Dit kan interessante en boeiende informatie over voorouders geven.

Irene Stok heeft vooral in Friesland rechtszaken van voorvaders en voormoeders gevonden. Ze zal over twee rechtszaken van haar overgrootvader vertellen en wat dat haar aan extra informatie over hem heeft opgeleverd. Haar overgrootvader heeft een armenbedeling (armenuitdeling), voorloper van de Voedselbank, in Franeker opgelicht. Hij is twee keer in de rij gaan staan en heeft twee keer voedsel en geld ontvangen. Voor de rechtbank verschenen negen (!) getuigen die o.a. aangaven wat hij dronk (jenever); wij wisten dat hij van alcohol hield en regelmatig dronken was maar niet wat hij dronk. Er worden door de getuigen letterlijke uitspraken van haar overgrootvader genoemd wat ook een beeld geeft. En in een krantenartikel wordt geschreven dat hij een getuige voor leugenaar uitmaakt. Dit had door zijn straf ook gevolgen voor zijn kinderen. Verder zal zij uitleggen hoe deze informatie in archieven te vinden is. Processen verbaal en vonnissen zitten soms wat verstopt. Spreekster Irene Stok kan laten zien hoe je die kunt vinden.

Uiteraard is er gelegenheid om vragen te stellen.

Datum	Donderdag 11 december 2025	De Koningshof – NGV
Tijd	van 14.00 tot 16.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Opa Arie Teunis Westerduin dwangarbeider in Duitsland	
Spreker	Elma ter Burg	

Spreekster wilde wel eens weten wat haar opa in de oorlog allemaal had meegemaakt en hoe hij die beleefd heeft. Zij is na het overlijden van haar grootvader zelf op onderzoek uitgegaan om het verhaal compleet te maken. Er bleek veel informatie bewaard gebleven.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort – Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogische. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-website <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>.

Van uw vice-voorzitter

door Thijs van Veen

In de Algemene Vergadering van de NGV op zaterdag 10 mei 2025 in Odijk is onze secretaris, mevr. Gerrie Overweel, benoemd tot lid van het hoofdbestuur van de NGV met als functie secretaris. Dit betekent dat zij haar functie van secretaris van onze afdeling heeft beëindigd. Per 2-6-2025 is zij geen secretaris meer van onze afdeling. Wij zoeken dus een nieuwe secretaris voor onze afdeling. Wie heeft hiervoor belangstelling? Het afdelingsbestuur vergadert ongeveer vier keer per jaar. De afdelingsbestuursleden hebben veel onderling contact via e-mail. De belangrijkste taken van de secretaris zijn het opstellen van de agenda's en de verslagen van de bestuursvergaderingen en de algemene ledenvergaderingen en het behandelen van alle correspondentie. Belangstellenden kunnen informatie krijgen van en zich melden bij de afdelingsbestuursleden. Het gaat om een leuke functie binnen een klein en enthousiast team. Wij wensen Gerrie veel succes in haar nieuwe functie als secretaris van het hoofdbestuur van de NGV.

In oktober en november is er wederom een cursus genealogie voor beginners. In Utrecht. Gebruikelijk is dat onze afdeling de cursus in het voorjaar organiseert en de afdeling Utrecht in het najaar. Vóór 15 september a.s. kan men zich aanmelden voor de cursus in het najaar. Gerrie Overweel coördineerde namens onze afdeling deze cursussen. Wij zoeken iemand die deze taak van haar wil overnemen. De taak houdt met name in het hebben van contacten met deelnemers, docenten, de locatie, met de coördinator van de afdeling Utrecht, en met de landelijke NGV Academie. Een taak die niet per se door een lid van het afdelingsbestuur vervuld moet worden.

Lex van der Linden is gestopt als webmaster van onze afdeling. Ook Gerrie Overweel was webmaster. Onze nieuwe webmaster is Eric van Kleef. Wij danken Lex en Gerrie voor hun bijdrage aan onze afdelingswebsite.

Onze afdeling gaat door met voorouder-spreekuren, maar wel met een gewijzigde

Het bestuur van de NGV afdeling Amersfoort en omstreken, tijdens de ALV (Afdelingsledenvergadering) van 14-4-2025, met van links naar rechts Marcel van de Krol, Eric van Kleef, Jaco Geurts, Gerrie Overweel, Thijs van Veen en Nico van Kesteren.

formule. De voorouderspreekuren op verschillende locaties in Amersfoort en Ede brachten met zich mee dat de namens de NGV aanwezige vrijwilligers telkens moesten wachten op hun 'klanten'. Van tevoren was niet bekend of en hoeveel mensen er zouden komen om geholpen te worden. Dit was niet efficiënt. Daarom gaan we over tot een systeem met tevoren gemaakte afspraken. Zie het artikel verderop in dit nummer.

Op zaterdag 27 september a.s. is er een grote bijeenkomst in Leiden. Ik beveel u van

harte aan om hierheen te gaan.

Via de digitale nieuwsbrief informeren wij u over alle bijeenkomsten en andere activiteiten.

Onze eerstvolgende bijeenkomst is op maandagmiddag 15 september 2025, in De Koningshof in Leusden. Fred van der Zwan vertelt dan over rouwborden in kerk Amersfoort. Wij verwelkomen u graag.

Hebt u belangstelling om secretaris van onze afdeling te worden? Of om de cursussen te coördineren? Wij horen het graag.

Van het zaad van Karbaat naar de onbekende soldaat

Lezing door Robert Philippo op 12 december 2024. Eric van Kleef doet verslag.

De heer Philippo hield een lezing over genetische genealogie in aanwezigheid van 21 personen. In het Noordhollands Archief bevindt zich een geboorteakte van Cornelis (1824), aangever Abraham Hooft. De rechtbank besliste later (1848) dat de geslachtsnaam onjuist was en Philippo moest luiden.

In 1801 beviel in Haarlem de ongehuwde Neeltje Philippo van een zoon Abraham. Abraham noemde zich echter consequent Hooft. Deze vondst leidde tot een zoektocht naar de onbekende vader van Abraham Philippo.

De spreker maakte gebruik van DNA-

onderzoek. Hierin werd een connectie met een Van der Hof en de kinderen van Karbaat gevonden. Genealogisch onderzoek leidde tot een Arnoldus van der Hooff, de meest recente gemeenschappelijke voorouder van Karbaat en de Swaab–Van der Hof-lijn. Diens broer, Abraham van den Hooff, was zilversmid en soldaat bij de Rijdende Artil-

lerie. Uit de stamboeken en de geschiedenis van het regiment blijkt dat hij op het goede moment op de goede plaats was om de vader van Cornelis te zijn.

Al met al een boeiende lezing over de kracht van het combineren van DNA-onderzoek met traditioneel genealogisch onderzoek en historisch onderzoek.

Online bronnen voor onderzoek in Frankrijk

Lezing door Martijn Spruit op 13 januari 2025. Eric van Kleef doet verslag.

Veel Nederlanders hebben Franse voorouders. Op 13 januari was de heer Martijn Spruit, informatiedeskundige van het CBG, te gast. Voor 26 aanwezigen gaf hij een overzicht van de mogelijkheden om meer te weten te komen over Franse voorouders. Hij focuste hierbij op de gratis toegankelijke online bronnen.

Achtereenvolgens passeerden een aantal bronnen om je in te lezen, de bronnen voor onderzoek van hugenoten en de militaire bronnen, de revue. DNA-onderzoek is in Frankrijk verboden en geeft dus weinig mogelijkheden tot onderzoek.

Aansluitend kwamen ook de mogelijkheden voor België, de Verenigde Staten, Duitsland, Zuid-Amerika en Australië aan de orde. Van Vlaanderen zijn veel online bronnen aanwezig, van Wallonië niet. Als interessante bijzonderheid meldde spreker dat in januari 2025 gestart wordt met het indexeren van de passagierslijsten van de Rotterdamse Lloyd.

De vele bronnen die de heer Spruit noemde, zullen zeker nieuwe aanknopingspunten bieden voor het onderzoeken naar takken die uit het buitenland kwamen dan wel daarheen vertrokken zijn.

Genealogie in Schoonhoven: Solitair, gezinsbedrijven, beroepsdynastieën

Lezing door René Kappers op 20 februari 2025. Thijs van Veen doet verslag.

De Schoonhovense zilversmidfamilie Van Willenswaard

Op 20 februari 2025 hield de heer René Kappers een lezing over genealogie in Schoonhoven. Tussen 1360 en 2000 zijn er in het Zuid-Hollandse Schoonhoven 1000 meester zilversmeden geweest. Dezen behoorden tot 380 families. Spreker vertelt over de resultaten van zijn genealogisch onderzoek naar deze families. Hij heeft de families gevolgd vanaf de vader van de eerste Schoonhovense zilversmid totdat de familie Schoonhoven verlaat. Op dit moment heeft hij 200 van deze families in beeld.

Gouden schelp oorbellen gemaakt door Van Willenswaard

Vrouwen speelden een belangrijke rol in de werkplaatsen. Vanaf ca. 1700 kon de weduwe haar man opvolgen als meester. De oudste zoon van de meester erfde de werkplaats na overlijden van de weduwe. Jongere zonen werkten als knecht in werkplaatsen van de familie.

In de pauze was er de gelegenheid om meegebracht zilverwerk te laten beoordelen door de heer Kappers.

Onderzoek vóór 1700

Lezing door Robert Keurntjes op 20 maart 2025. Nico van Kesteren doet verslag.

Robert Keurntjes

Sommige onderzoekers naar hun voorouders volgen de mannelijke lijn en hopen jaargang 34

zo ver mogelijk in de tijd terug te gaan maar het is ook fijn te weten wat er in die tijd gebeurde, hoe mensen leefden, wat zij tegenkwamen op hun levensweg, en ook de moederslijn kan interessante ontdekkingen opleveren.

Vanaf ±1810 kunnen wij veel digitaal terugvinden. In de DTB is de basis voor persoonsgegevens soms woonplaats en of herkomst, en soms beroep of militair.

ORA-rechtszaken, testamenten, erfenis, goederenoverdracht, bronnen m.b.t. eigendom, pacht, belasting, cijnsen, rekeningen, leenboeken. Daarnaast egodocumenten, brieven, huwelijksovereenkomsten, polderzaken (onderhoud dijken en waterwerken).

Geestelijke zaken (vergaderingen leden), vergoedingen, schade, schepenbank, landheer, polderschap, gewest, parochie, bisschop, classis.

Ancien Regime: monarchie, standenmaatschappij met speciale privileges, kerk met wereldlijke macht, territoriale indeling met verschillen m.b.t. aard en periode van archieven.

Persoonsgegevens in DTB (retroacta burgerlijke stand): daarmee overwegend terug tot pakweg 1700. Oud-rechtelijk Archief.

Archieven van geestelijke instellingen: parochies, kloosters, classis, gewesten (provincies, heerlijkheden), steden, families (persoonlijk, heerlijkheid).

Oud schift en transcripties, je kunt dit leren, maar er zijn ook transcripties bij archiefbewaarplaatsen, provincie en streekverenigingen (heemkunde, genealogie), *Ons Voorgeslacht* (Zuid-Holland e.o.), particuliere initiatieven, Van Bentum genealogie (Duffelt e.o.).

Genealogiedomein (Achterhoek) en vele anderen, zie archiefinstellingen, online zoekmachines, heemkundeverenigingen, lokale afdelingen NGV, online groepen, geneaknowhow.net.

Zonder erfgoed geen democratie. Het verhaal van Utrecht

door Gerrie Overweel

Op donderdag 8 mei jl. organiseerden Landschap Erfgoed Utrecht en de Universiteit van Utrecht voor de vijfde maal de Utrechtse Erfgoeddag. Het thema van deze dag was het verhaal van Utrecht. De bijeenkomst vond plaats in het Academiegebouw in Utrecht. Van onze afdeling bijgewoond door drie bestuursleden, te weten Thijs van Veen, Nico van Kesteren en Gerrie Overweel.

Zonder erfgoed geen democratie

Wat is de rol en betekenis van erfgoed in deze roerige tijden? Wat kunnen erfgoedorganisaties, erfgoedprofessionals en erfgoedvrijwilligers concreet betekenen? Hoe maken we de lessen uit het verleden relevant voor nieuwe generaties? Wat kunnen we naast troost en inspiratie nog meer halen uit het verleden? Daar werd uitgebreid over verteld deze dag.

Stichtse landbrief

Tegen de achtergrond van 650 jaar democratie in de provincie Utrecht (Stichtse Landbrief) laat een aantal topsprekers, studenten geschiedenis en masterstudenten hun licht schijnen over deze onderwerpen.

Er is een website www.utrechtaltijd.nl die het verhaal van de provincie Utrecht in al zijn facetten vertelt en die het erfgoed en de geschiedenis voor een groot publiek toegankelijk maakt. Denk mee, praat mee hoe jij en jouw organisatie kunnen bijdragen. Het verhaal van Utrecht is van en voor iedereen!

Na de netwerklunch vanaf 13.00 uur konden we in groepjes enkele historische plekken van de stad bekijken.

Deze dag werd in het Utrechts Archief aan de Hamburgerstraat ook een tentoonstelling geopend: *Voor het kiezen – 650 jaar samen bouwen aan democratie in de provincie Utrecht*. Erg interessant.

Excursie naar de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag

door Marcel van de Krol

Op vrijdagmiddag 16 mei 2025 zijn wij met 10 personen naar de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag geweest voor een rondleiding.

Het was een interessante rondleiding door de vele ruimtes met uitgebreide uitleg. Tevens werd er verteld hoe het vroeger ging in de vorige gebouwen en wat de toekomstplannen zijn.

De Koninklijke Bibliotheek is opgericht in 1798. Het heette toen de Nationale Bibliotheek. In 1806 werd het door de Fransen Koninklijke Bibliotheek genoemd. Vanaf 1924 werd de naam KB Nationale Bibliotheek.

De Nationale Bibliotheek is in 1798 begonnen in enkele vertrekken van het Binnenhof. In 1807 zijn zij verhuisd naar het Mauritshuis. In 1821 zijn ze verhuisd naar het Huis Huguefan aan het Lange Voorhout in Den Haag. In 1982 zijn zij verhuisd naar het huidige gebouw naast het Centraal Station in Den Haag. In 2022 is besloten om ongeveer in 2028 de bibliotheek te verhuizen naar de Hamaeschpolder nabij Den Hoorn in de gemeente Midden-Delfland. Dat men steeds verhuisd is kwam omdat men dacht vele jaren voort te kunnen met het gebouw maar het bleek steeds te klein. Ook het gebouw waar ze nu zitten naast het treinstation van Den Haag groeit uit zijn jasje wat ook komt omdat men de kelder niet meer gebruikt om een eventuele overstroming door bijvoorbeeld regen te voorkomen.

Het nieuwe in aanbouw zijnde gebouw waar men over een paar jaar hoopt in te trekken heeft een grote beveiliging. De boeken zullen in dozen staan. De dozen worden met robots in het magazijn gezet en eruit gehaald. Met andere woorden, er hoeven geen

medewerkers het magazijn in. Het heeft een laag zuurstofgehalte en een vaste temperatuur waardoor ongedierte er niet kan overleven zoals muizen, zilversvisjes en papiervisjes. Mocht er toch een medewerker naar binnen moeten dan kan hij of zij niet langer dan een half uur naar binnen. Als over een paar jaar dit gebouw klaar is en in gebruik is genomen dan blijft de bezoekersruimte in Den Haag. De boeken die men dan wil inzien moeten van tevoren worden aangevraagd.

Het doel van de KB Nationale Bibliotheek (hierna noemen we het KB) is zoveel mogelijk te verzamelen van wat in of over Nederland geschreven is, van middeleeuwse handschriften tot kranten en van Donald Duck tot romans aller tijden. Bij het KB werken ongeveer 500 medewerkers.

Het KB bevat 120 kilometer aan geschreven erfgoed. Er wordt steeds meer digitaal opgeslagen in het e-depot. Het totale aantal digitale kranten, boeken, tijdschriften, e-books en websites is nu al meer dan 40 miljoen stuks en dit aantal wordt steeds meer. Het gebouw bevat leeszalen, magazijnen, tentoonstellingsruimten en ruimtes met microfiches en microfilms. Er is een overdaad aan oude en nieuwe boeken, kranten en tijdschriften. Kranten zijn van slechte kwaliteit papier, maar vroeger gebruikte men katoen als papier en dat is wel houdbaar.

Er zijn diverse grote ruimtes voor bezoekers. Voorin de KB zijn de ruimtes toegankelijk voor iedereen. Verder achterin kan men deze ruimtes alleen in met een pasje en de boeken blijven binnen de bibliotheek. Boeken zoek je via een kaartstelsel en het boek wordt dan voor je opgezocht. In sommige ruimtes mag je nog wel zachtjes pra-

ten maar in andere ruimtes moet je stil zijn. De laatste ruimte waar we waren is de zaal waar meestal filmopnamen plaatsvinden als er nieuws is over het KB. Er zijn daar vaak bijzondere documenten die je kan inzien en de controle is dan ook iets anders. Als je een boek wilt lezen wordt het boek vooraf en achteraf gewogen en moet het gewicht pre-

cies hetzelfde zijn. Je kan er dus geen bladzijde uitscheuren en meenemen. Een dergelijke pagina kan best wel wat opbrengen als een kwaadwillige hem zou verkopen.

Informatie: <https://www.kb.nl> of via Google: Nationale Bibliotheek. Het was een leerzame rondleiding en na afloop ging iedereen weer zijn eigen weg.

Wilhelm en Friedrich Wolfsdorff, meubelmakers in Veendam en Wildervank, dominees in Texas

door Ina Budde-Korver

Bij mijn familie-onderzoek ben ik veel beroepen tegengekomen. Sommige voorouders waren generaties achtereen veenman, wagenmaker of rietdekker, maar de meesten waren arbeiders, mensen die met hun handen de kost verdienden. Dat ik tussen de verwanten van moederskant twee dominees zou aantreffen had ik nooit verwacht. Wilhelm en Friedrich waren zonen uit het tweede huwelijk van Robert Theodor Wolfsdorff. Zij waren ooms van mijn grootvader, die een kleinzoon was uit het eerste huwelijk. De twee predikanten maken dus geen deel uit van mijn kwartierstaat. Van geen enkele kwartierstaat trouwens, want zij stierven allebei kinderloos, hetgeen hen uit genealogisch oogpunt natuurlijk minder interessant maakt. Wat mij er niet van heeft weerhouden wat spuurwerk te doen naar hun levensloop.

Rare schoenen

Als kind kwam ik bijna dagelijks bij mijn opa en oma over de vloer, want wij woonden toen in dezelfde straat. Op een dag, het zal ergens in 1950 zijn geweest, zag ik in hun keuken onder een stoel een paar onbekende schoenen staan. Rare schoenen vond ik. Ze waren nogal smal en puntig, en gemaakt van twee kleuren leer met een gaatspatroon erin. Opa had ze gekregen van fa-

milie in Texas, vertelde mijn oma, maar hij was niet van plan die opvallende dingen aan te trekken. Weggooien was ook zonde, dus stonden ze voorlopig onder de keukenstoel.

Een jaar of zestig later – ik had toen inmiddels genealogie als nieuwe hobby gekozen – zag ik die schoenen weer voor me en besloot ik onderzoek te doen naar hun gulle gevers: de Amerikaanse familie van Opa Wolfsdorff. Er bleken tussen 1894 en 1907 maar liefst vier gebroeders Wolfsdorff naar Texas te zijn geëmigreerd.

Wilhelm Christian, (William), the Rev. W.C. Wolfsdorff

Werd op 4-5-1866 geboren te Ibbenbüren, Duitsland, maar groeide op in Veendam, waar zijn vader Robert Theodor Wolfsdorff bierbrouwer was bij brouwerij Het Vosje. Wilhelm was eerst meubelmaker, maar na zelfstudie en met hulp van de dominee (waarschijnlijk was dit Ds Jan van Petegem, van 1880 tot 1914 predikant van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Veendam-Wildervank) kon hij in Zwitserland gaan studeren aan het Seminarium St. Chrischona te Bettingen bij Basel. Hij vertrok in augustus 1890 vanuit Veendam naar Basel en beëindigde zijn studie daar (hij was werkstudent) in 1894. Daarna werd hij door de First Evangelical Lutheran

Synod of Texas beroepen tot predikant van de Holy Cross Lutheran Church in Yoakum, Dewitt County, Texas, en vertrok hij met SS Ems vanuit Bremen via Southampton naar de Verenigde Staten. Op 17-9-1894 zette hij voet aan wal op Ellis Island. Hoe zijn reis verder is verlopen is niet bekend; het was nog een heel eind van New York naar Yoakum. Maar uiteindelijk kwam hij aan op de plaats van bestemming, waar hij de eerste vaste predikant werd van de Holy Cross kerk. Hierna een kort verslag over het ontstaan van deze kerk.

* — De heer Wilhelm Wolfsdorff, die eenige jaren geleden uit Veendam vertrok ten einde zich tot het predikambt voor te bereiden, heeft onlangs met goed gevolg zijne theologische studiën vol-eindigd en reeds een beroep ontvangen als ev. luth. predikant naar Texas (Vereen. Staten van Noord-Amerika.)

Nieuwe Veendam Courant 18-7-1894

Omstreeks 1888 waren Lutherse zendingen begonnen met kerkdiensten voor kolonisten in Yoakum en omgeving, en in 1891 werd de Holy Cross Lutheran Church opgericht door de Rev. Cornelius Ziesmer en ongeveer tien families. De diensten werden aanvankelijk gehouden in woonhuizen, het gemeentehuis, een oud operagebouw en de Cumberland Presbyteriaanse kerk. Het eerste Lutherse kerkgebouw, in oktober 1893 in gebruik genomen, werd al een maand later verwoest door een tornado. De kerkeleden bouwden op dezelfde plek een nieuwe kerk die in januari 1894 gereedkwam.

Overigens was niet alleen de Lutherse kerk nieuw, ook de plaats Yoakum bestond nog niet lang. Tot de aanleg van de spoorlijn de 'San Antonio and Aransas Pass Railway' in 1887 was de streek dun bevolkt, maar daarin kwam snel verandering. Yoakum werd in 1889 officieel een stad. Volgens het 'Handbook of Texas Online' had deze plaats in 1896 een populatie van 3000 inwoners en waren er toen o.a. een

katoenfabriek, een ijsfabriek, enige kerken, een bank, een paar winkels, twee wekelijkse kranten en één dagblad, en een school met 700 leerlingen.

Wilhelm Christian Wolfsdorff trad op 17-10-1895 in Galveston in het huwelijk met Arendina van der Meij, geboren te Wieldervank 18-9-1869, dochter van Jacob Hendriks van der Meij en Gepka Leeuwes.

Het echtpaar Wolfsdorff heeft waarschijnlijk in 1905 een bezoek aan Nederland gebracht. In één van de Galveston Passenger Lists 1896-1948 staat vermeld dat zij, vertrokken uit Bremen, 11-9-1905 arriveerden in Galveston, Texas. Precies een jaar later werden zij genaturaliseerd tot Amerikaans staatsburger.

Dat het leven in Texas niet zonder gevaren was, blijkt uit een krantenbericht in The Bartlett Tribune van 20-7-1917. De Rev. W.C. Wolfsdorff raakte ernstig gewond bij een auto-ongeluk 's avonds op weg naar huis, na het bijwonen van de begrafenis van een collega in Victoria. De auto reed zonder licht, miste een brug en viel 10 feet (3,5 m) naar beneden, waardoor de dominee een zo gecompliceerde beenbreuk opliep dat amputatie wellicht nodig zou zijn. (Achteraf viel het kennelijk toch wel mee, want uit verdere informatie blijkt niets over een afgezet been). De chauffeur en twee andere inzittenden bleven overigens ongedeerd.

In mei 1923 werd door W.C. Wolfsdorff een paspoort aangevraagd voor hem en zijn vrouw. Volgens het aanvraagformulier waren zij van plan op 14-7-1923 met SS Volendam uit New York te vertrekken en daar uiterlijk 18 maanden later terug te komen. Zij gingen in Nederland hun moeder bezoeken, in Duitsland familie en in Zwitserland vrienden. Het signalement van W.C. Wolfsdorff luidde als volgt: lengte 5 feet 9 inches (ca 1,74 m), voorhoofd hoog, ogen blauw,

neus normaal, mond normaal, kin normaal, haar licht, huidskleur licht, gezicht rond. Het formulier was voorzien van een pasfoto van zowel Wilhelm als Arendine. Hun adres was Shiner; zij waren toen dus al verhuisd uit Yoakum.

W.C. Wolfsdorff en A. Wolfsdorff-van der Meij 1923

Of zij hun voorgenomen reisprogramma helemaal hebben afgewerkt is niet bekend, maar in elk geval hebben zij Wildervank bezocht. In de krant de Noord-Ooster van 3-5-1924 wordt de predikbeurt voor zondag 4 mei in Wildervank-Veendam aangekondigd: half 10 ds W.C. Wolfsdorff. En in dezelfde krant d.d. 10-5-1924 staat vermeld dat op maandagavond half 8 ds Wolfsdorff voor de Ev. Luth. Gemeente Wildervank-Veendam een lezing zal geven met als onderwerp de Lutherse kerk in Amerika. Zij gingen op 21-5-1924 in Rotterdam aan boord van SS Rotterdam en kwamen 31-5-1924 aan in New York.

Na 27 jaar in Yoakum was W.C. Wolfsdorff achtereenvolgens predikant van de door hem opgerichte Emmanuel Lutheran Church in Dreyer, de Zion Lutheran Church in Shiner, de St. John's Lutheran Church van Mixon Creek, de St. Paul Lutheran Church in Shiner en de United Dr. Martin Luther Lutheran Church in Shiner. Bovendien was hij president van de Old German Evangelical Lutheran Synod of Texas, later de Texas Synod of the ULCA (United Lutheran Church in America). En hij was waarne-

mend predikant in San Antonio, Swiss Alps, Goliad, Inez, Tivoli, en Weesatche.

Arendine is op 23-11-1937 te Shiner overleden, en William op 30-4-1944. Hij was bijna 78 jaar. Zij werden begraven in Shiner, Lavaca.

Graf W.C. Wolfsdorff en echtgenote

Friedrich Theodor Hugo (Frederick), the Rev. F. Wolfsdorff

Geboren 25-2-1874 in Veendam. Zijn vader Robert Theodor Wolfsdorff overleed 26-6-1886. Zijn moeder Charlotte Wilhelmine Berger trouwde 2-12-1890 te Veendam met de weduwnaar Hindrik van Dijken, timmerman te Wildervank, waarna het gezin Wolfsdorff naar Wildervank verhuisde.

Friedrich werd als loteling van de lichte 1894 ingedeeld bij het 7e Regiment Infanterie, in garnizoen te Amsterdam, en werd in juni van dat jaar bevorderd tot korporaal. Hij ging in september 1897 met groot verlof, en in maart 1901 eindigde zijn militaire dienstplicht. In het militaire stamboek staat hij ingeschreven onder nummer 86498, en zijn signalement luidt als volgt: lengte 1,656 m, aangezicht ovaal, voorhoofd

gewoon, ogen blauw, neus gewoon, mond idem, kin rond, haar blond, wenkbrauwen idem, merkbare tekenen geen.

Ook Friedrich was aanvankelijk meubelmaker, en evenals zijn broer Wilhelm kreeg hij na zelfstudie en met hulp van de dominee de kans te studeren aan het Seminarium St. Chrischona te Basel. Zijn studie werd betaald door de Rev. W.C. Wolfsdorff. Hij vertrok in september 1897 naar Zwitserland en studeerde af in 1901, waarna hij naar Texas afreisde.

In Hallettsville was niet lang daarvoor een Lutherse kerk opgericht door de uit Duitsland afkomstige Rev. Christian Geiger, de eerste predikant van deze kerk. Na de dood van Geiger op 25-7-1901 volgde Frederick Wolfsdorff hem op als dominee van de St. Peter Lutheran Church.

Hierna in het kort de ontstaansgeschiedenis van de kerk die een aanvang nam in 1868, toen de Rev. Chr. Geiger begon met missiewerk onder de Duitse immigranten in de regio. Eerst vonden bijeenkomsten plaats in de naburige nederzetting Pangel. De officiële congregatie met de naam St. Peter Lutheran Church, gestart met 8 families, dateert van december 1889. Een keer per maand werden kerkdiensten in het Duits en Engels gehouden. Ruimten hiervoor werden beschikbaar gesteld door de Episcopale congregatie van Hallettsville. In september 1891 werd land gekocht voor de bouw van een kerk, waarvan de hoeksteen begin december 1891 werd gelegd. Het skelet werd diezelfde maand door een storm verwoest, maar werd weer opgebouwd, en in juni 1892 kon het kerkgebouw worden ingewijd.

Frederick Wolfsdorff trouwde op 16-4-1902 met Emma Geiger, de oudste dochter van Christian Geiger en Hermina Schneider. Dit huwelijk zou niet lang duren. Friedrich Theodor Hugo Wolfsdorff overleed op 20-8-

1903 te Corpus Christi (Texas) op 29-jarige leeftijd aan hartfalen. Zijn weduwe trouwde acht jaar later met Emmett A. Gillam, fabrikant. Hij was eigenaar van de Yoakum Planning Mill, een houtschaverij.

Delpher, Nieuwe Veendammer Courant 5-9-1903

Julius Hermann Oscar (Julius) Wolfsdorff

Werd geboren op 22-2-1872 in Berlijn-Mariëndorf, Duitsland, maar groeide op in Veendam en woonde vanaf december 1890 in Wildervank. Hij was timmerman van beroep. In 1902 vertrok hij vanuit Bremen naar Amerika en arriveerde op 17-6-1902 in Galveston, Texas. In 1904 keerde hij terug naar Wildervank. Drie jaar later vertrok hij opnieuw en kwam op 14-9-1907 in Galveston aan. Deze keer zou hij in Texas blijven.

Hij trad op 5-11-1907 in het huwelijk met Martha Sophie Geiger, de jongste dochter van Christian Geiger, en zij kregen twee kinderen: Frederick Julius, geb. 10-8-1908 te Yoakum, en Emmett Albert, geb. 22-8-1913 te Sublime. Julius en Martha woonden eerst in Hallettsville, maar verhuisden in 1911 naar de boerderij van de familie Geiger in Sublime. Volgens de United States Census 1940 (volkstelling) was het beroep van Julius in 1940 'farmer' (boer). Julius is op 10-1-1957 te Hallettsville overleden, Martha op 10-7-1961. Zij werden in Sublime begraven. Hun zonen hadden geen mannelijke nakomelingen, alleen dochters, die dus

de laatsten waren met de naam Wolfsdorff. Hier eindigt daarom de Amerikaanse tak van de familie. Over deze familieleden schreef Fred Wolfsdorf een verhaal in 'The Portal to Texas History, Yoakum Community, The First Hundred Years 1887-1987', page 380, te vinden op texashistory.unt.edu. Fred, de oudste zoon van Julius en Martha Wolfsdorff, schrijft deze naam trouwens met maar één f aan het eind.

Ludwig Conrad (Louis) Wolfsdorff

Werd geboren op 22-10-1880 in Veenendam, verhuisde in 1890 naar Wildervank. In 1895 werd hij toegelaten tot de normaalschool (onderwijzersopleiding) en hij schijnt later ook als onderwijzer te hebben gewerkt, maar daarvan is geen bewijs gevonden. Bij zijn emigratie naar de USA in 1905 staat in de passagierslijst van SS Rotterdam als zijn beroep 'carpenter' (timmerman) genoteerd. Hij werkte in Yoakum bij het aannemersbedrijf F.O. Crawford, en ook bij de Yoakum Planing Mill van Emmett Gillum, de tweede man van Emma Geiger.

Bij de volkstelling van 1910 woonde Louis in Sublime, in hetzelfde huis als Hermine Geiger-Schneider, haar dochters Alma en Emma, en haar broer Albert Schneider.

In 1918 werd hij ingeschreven voor militaire dienst (United States, World War I Draft Registration, 1917-1918). Daarbij gaf hij op als beroep: 'farmer and carpenter' en als werkgever: 'myself'. Plaats: Yoakum, Dewitt. Als naaste familielid: broer William Wolfsdorff, Yoakum, Lavaca. Signalement van Ludwig Conrad: lengte 5 feet 11 inches (ca 1,78 m), ogen blauw, haar lichtbruin.

Ook bij de volkstelling van 1940

woonde Ludwig in de boerderij in Sublime, samen met Julius, Martha en hun zoon Emmett. Zijn beroep was toen 'rancher' (veehouder, eigenaar van een boerderij).

In 1942 werd hij weer geregistreerd voor de dienst (United States, World War II Draft Registration Cards, 1942). Toen woonde hij in Hallettsville, Lavaca, Texas, en gaf zijn broer Julius op als naaste familielid. Ludwig Conrad Wolfsdorff is 17-5-1966 in Hallettsville overleden. Hij was ongehuwd.

Wie de schoen past

Tot zover het wel en wee van de gebroeders Wolfsdorff. Helaas is niet aan het licht gekomen van wie de schoenen afkomstig waren. De twee dominees vallen af, want die waren in 1950 niet meer in leven. Blijven over Julius en Ludwig. Ik gok op de laatste. Waarom? Hij was vrijgezel en schijnt als rancher goed geboerd te hebben. W. Haverkamp (zie: bronnen) noemt hem in zijn parenteel Wolfsdorff: 'de suikeroom aan wiens spaarzaamheid de meeste familieleden hun welstand te danken hebben'. Hij verklaart zich hierover niet nader.

Bronnen:

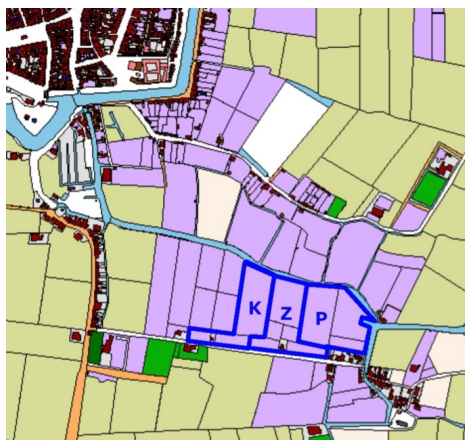
W. Haverkamp: 'Wolfsdorff' (parenteel Karl Friedrich Wolfsdorff en Juliane Elisabeth Scholz)
ancestry.com
delpher.nl
ellislandrecords.org
familysearch.org
lavacacountyhistory.org
nationaalarchief.nl
pastperfectonline.com
texashistory.unt.edu
Wikipedia

Gardeniers

door Jelle Kaastra

In de buitengebieden van de stad Leeuwarden waren vanouds veel gardeniersbedrijven. De gardeniers kweekten groenten en fruit voor de stadsbewoners. Hun producten werden per schuit naar de markt in Leeuwarden vervoerd. De meeste bedrijven waren klein. Op elk bedrijf werkte een gardenier met meestal één knecht of zoon, maar soms met een paar meer.

Een deel van de gardeniers was eigenaar van de grond, maar een ander deel huurde het land, meestal voor een periode van vijf jaren, waarna de eigenaar het land verhuurde aan de meestbiedende. Dat was niet altijd de oude huurder. . .

Gardeniersland tussen Huizum en Leeuwarden, op de kadasterkaart van 1832 in paars (donkerder in zwartwit) weergegeven. Leeuwarden ligt linksboven, Huizum rechtsonder. Het riviertje de Potmarge verbindt beide plaatsen. Het land van (de erven van) Klaas Jans Plantinga, de Zijlstra's en de Kaastra's is aangegeven met respectievelijk de letters P, Z en K.

Kaart van hisgis.nl.

Een behoorlijk aantal gardeniers werkte in of rond het dorp Huizum, net buiten de stad. Daar lag vruchtbare grond langs het ri-

viertje de Potmarge, dat in directe verbinding met de markten in Leeuwarden stond. Een beste plek dus.

Tjeerd Sjerps Kaastra was een van hen. Hij kwam uit Winsum, elders in het gewest Friesland. Zijn vader was al vrij vroeg arbeidsongeschikt geworden en kreeg ondersteuning van de diaconie om zijn gezin met zes kinderen te onderhouden. Tjeerd was als 16-jarige jongen begonnen als boerenknecht bij zijn oom en tante in Huizum. Op die boerderij werkte Wytske Wytse als meid. Zeven jaar later, in 1781, trouwde het stel. In 1846 vierden ze samen hun 65-jarig huwelijksjubileum. Tjeerd had vanaf 1782 enkele jaren als gardeniersknecht gewerkt bij Klaas Jans (Plantinga), zie kaartje letter P. Hij koos een paar jaar later toch voor een ander bedrijf, (kaas)koopman. Maar in officiële stukken komt hij in dezelfde periode ook wel voor als gardenier. Wellicht combineerde hij beide beroepen, of was zijn oudste zoon Sjerp vooral werkzaam als gardenier.

Deze Sjerp vestigde zich rond 1829 definitief als gardenier op het met K aangegeven perceel op het kaartje. Al zijn vijf zonen kozen hetzelfde beroep en zouden elk een eigen bedrijf beginnen. De oudste dochter van Tjeerd, Wypkje, huwde haar plaatsgenoot Ruurd Johannes Zijlstra, eveneens gardenier. Hij was een telg uit een oud gardeniersgeslacht: zijn opa was in 1749 gardenier in Leeuwarden. Hun vier zonen treften we vroeg of laat ook aan als gardenier. Ruurds jongere broer Willem Zijlstra was ook gardenier, en ook al zijn vijf zonen traden in het voetspoor van de vader. In dit verhaal beperk ik me echter tot het nageslacht van Tjeerd.

Ik vermeld hier alleen nog dat een oudere broer van Tjeerd, Pieter Seerps (1749–1800), gardenier in Menaldum was. Zijn kinderen noemen zich De Vries, en twee van hen, Sjerp en Gerben, worden eveneens gardenier, maar voor zover ik kan nagaan is het beroep niet door hun nageslacht voortgezet.

Het voert hier te ver om hier de lotgevalen te bespreken van alle nazaten van Tjeerd die gardenier waren. Het zijn dan ook 48 personen. Ik beperk me hier tot een paar hoogtepunten (of dieptepunten).

Het bedrijf van Ruurd Zijlstra, de schoonzoon van Tjeerd, liep niet altijd even goed. In 1832 ging op bevel van de rechtbank het land dat hij zeven jaar eerder gekocht had, terug naar de oorspronkelijke eigenaar. Een kleinzoon van Tjeerd (Tjeerd jr, nr. 1.1. in de parenteel) kocht dat land uiteindelijk in 1836. Diens kleinzoon Jan (1.1.1.2 in de parenteel) verkocht in 1932 het gardeniersland toen hij vijftig jaar oud was en kon gaan rentenieren. De koper was Johannes Jongma, voorzitter van de veiling en R.K. gemeenteraadslid. Hij bleek een stroman van de R.K. kerk in Leeuwarden te zijn, die op deze sluwe wijze dat kerkgenootschap in staat stelde om het land te verwerven en er een kerk te bouwen. Rechtstreekse verkoop aan de kerk had opschudding onder de hervormde Huizumers veroorzaakt en de prijs mogelijk opgedreven.

Kleinzoon Jelle Sjerps Kaastra (1.3), uit een andere familietak, moest noodgedwongen zijn bedrijf in Leeuwarden opgeven en eindigde als vrijboer in de Koloniën van Weldadigheid in Willemsoord. Zijn zoon Sjerp (1.3.1) keerde terug naar Leeuwarden en trouwde in bij een gardeniersfamilie, oude bekenden van zijn ouders.

Gardenier Roelof Kaastra (1.3.1.1) links, met drie medewerkers voor zijn kas in Leeuwarden aan de Dokkumer Ee. Foto privé collectie, genomen op 15 augustus 1927.

Ibeling Kaastra (1.2.1.1) was een van de drijvende krachten achter de oprichting van de coöperatieve veiling “De Tuinbouw” in Leeuwarden en 37 jaren lang secretaris van die vereniging. Daarnaast was hij 50 jaar secretaris van de ijsclub, bestuurslid van de proeftuin, voorzitter van de oudercommissie van de openbare lagere school, en bestuurslid van de Bond voor Staatspensionering. Een bestuurlijke duizendpoot dus.

Voor zover ik kan nagaan was zijn zoon Douwe Kaastra (1.2.1.1.2) de laatste gardenier uit deze familie. Hij beëindigde in 1974 zijn bedrijf. De meeste gardeniersbedrijven rond Leeuwarden vielen uiteindelijk ten prooi aan de stadsuitbreidingen. Iets soortgelijks is wel bij meer grote steden gebeurd, zoals bij voorbeeld aan de oostkant van de stad Utrecht.

Hieronder volgt een parenteel van Tjeerd Kaastra. Ik vermeld (vetgedrukt) alleen de zoons of dochters met partners die ooit gardenier zijn geweest.

Parenteel

Tjeerd Sjerps Kaastra (1758–1847), (kaas-) koopman, gardenier te Huizum x Wytske Wytses Draaisma (1754–1851). Hieruit 5 kinderen:

1. **Sjerp Tjeerds Kaastra** (1783–1848)

1.1 **Tjeerd Sjerps Kaastra** (1810–1850)

1.1.1 **Sjerp Tjeerds Kaastra** (1836–1897)

1.1.1.1 **Tjeerd Sjerps Kaastra** (1860–1914)
 1.1.1.1.1 **Sjerp Tjeerds Kaastra** (1890–1958) chef proeftuin vanaf 1919
 1.1.1.1.2 **Jacob Haije Kaastra** (1890–1975) gardenier te Huizum tot zijn huwelijk in 1922
 1.1.1.2 **Jan Sjerps Kaastra** (1874–1939)
 1.1.2 **Jeltje Tjeerds Kaastra** (1839–1872) x **Meine Pieters Huizinga** (1839–1875)
 1.1.3 **Eelkje Tjeerds Kaastra** (1841–1903) x **Kornelis Willems Zijlstra** (1841–1892); gardenier tot 1871–1879, daarna koopman in Dokkum; was zoon van Willem Johannes Zijlstra (1796–1882), gardenier met veel gardenierszonen; Willem was broer van Ruurd Johannes Zijlstra (zie onder 2).
 1.2 **Wytze Sjerps Kaastra** (1814–1892)
 1.2.1 **Sjerp Wytzes Kaastra** (1841–1914)
 1.2.1.1 **Ibeling Sjerps Kaastra** (1879–1964)
 1.2.1.1.1 **Sjerp Ibelings Kaastra** (1908–1976)
 1.2.1.1.2 **Douwe Ibelings Kaastra** (1911–1981), vanaf 1937 gardenier te Leeuwarden, bedrijf Achter de Hoven 270, bij het Zwarte Wegje. Stopte in 1974 met zijn bedrijf.
 1.2.2 **Stephanus Wytzes Kaastra** (1843–1933)
 1.2.2.1 **Wytze Stephanus Kaastra** (1871–1919)
 1.3 **Jelle Sjerps Kaastra** (1816–1894)
 1.3.1 **Sjerp Jelles Kaastra** (1849–1932), gardenier te Leeuwarden sinds 1875 op het bedrijf van zijn schoonmoeder Catharina Bovenkamp wed. Stienstra
 1.3.1.1 **Roelof Sjerps Kaastra** (1879–1970), zet bedrijf van zijn vader voort tot 1933, daarna rentenier
 1.4 **Meine Sjerps Kaastra** (1819–1888), gardenier te Leeuwarden op Achter de Hoven U73
 1.4.1 **Anne Meines Kaastra** (1850–1929), gardenier te Leeuwarden op Achter de Hoven V198
 1.5 **Witze Sjerps Kaastra** (1828–1891)
 1.5.1 **Sjerp Watzes Kaastra** (1853–1929), werkt tot de dood van zijn vader in 1891 als gardenier in Huizum, daarna actief in de horeca te Leeuwarden
 1.5.2 **Yke Watzes Kaastra** (1858–1931), tot 1883 gardenier te Huizum, daarna winkelier aan de Schrans
 1.5.3 **Jelle Watzes Kaastra** (1863–1942), tot 1898 gardenier te Huizum, daarna brandstofhandelaar in Leeuwarden

2. **Wypkje Tjeerds Kaastra** (1786–1877) x **Ruurd Johannes Zijlstra** (1784–1848)
 2.1 **Tjeerd Ruurds Zijlstra** (1814–1897)
 2.1.1 **Johannes Tjeerds Zijlstra** (1841–na 1910)
 2.1.2 **Ruurdje Tjeerds Zijlstra** (1843–1921) x **Jille Jelles Terpstra** (1841–1931)
 2.1.2.1 **Jelle Jilles Terpstra** (1872–1940)
 2.1.2.2 **Tjeerd Jilles Terpstra** (1878–1968)
 2.1.2.3 **Johannes Jilles Terpstra** (1885–1950)
 2.1.3 **Tjeerd Tjeerds Zijlstra** (1847–1885), gardenier, tussen 1879 en 1881 werd hij koffiehuishouder
 2.2 **Johannes Ruurds Zijlstra** (1816–1898)
 2.2.1 **Yme Johannes Zijlstra** (1848–1910)
 2.2.1.1 **Pieter Ymes Zijlstra** (1875–1953)
 2.2.2 **Pier Johannes Zijlstra** (1853–1916), bij huwelijk in 1879 gardenier te Huizum, later dat jaar koopman in Leeuwarden
 2.2.3 **Ruurd Johannes Zijlstra** (1861–1951), gardenier, na 1936 zaadhandelaar
 2.2.3.1 **Johannes Ruurds Zijlstra** (1888–1970)
 2.2.4 **Tjeerd Johannes Zijlstra** (1863–1927)
 2.2.5 **Johannes Johannes Zijlstra** (1867–na 1904), gardenier te Huizum, vanaf 1900 te Leeuwarden, later daar arbeider bij een gardenier, 1904 vertrokken naar Duitsland. Zoon Gerrit is doofstom.
 2.3 **Ruurd Ruurds Zijlstra** (1821–1894), doofstom, schoenmaker 1850, 1860, gardenier 1882
 2.4 **Sjerp Ruurds Zijlstra** (1824–1882)
 3. **Wytze Tjeerds Kaastra** (1789–1871), enige tijd gardenier te Goutum.
 3.1 **Tjeerd Wytzes Kaastra** (1823–1900), enige tijd gardenier te Goutum
 3.2 **Tjerk Wytzes Kaastra** (1829–1905), enige tijd gardenier te Goutum
 4. **Trijntje Tjeerds Kaastra** (1792–1831) x **Witze Sjoerds Rinsma** (1787–1824)
 4.1 **Sjoerd Watzes Rinsma** (1819–1893), eerst boerenknecht, later mogelijk gardeniersknecht
 5. **Aafke Tjeerds Kaastra** (1794–1874) x **Hessel Gerardus Hommema** (1797–1831)
 5.1 **Gerardus Hessels Hommema** (1823–1897), eerst bakker, later gardenier te Deinum, waarschijnlijk vanaf 1856.

Boomkwekers in Boskoop

door Eric A. van Kleef

In sommige plaatsen is een beroep dominant. Zo kent het Zuid-Hollandse dorp Boskoop een traditie in de boomkwekerij die teruggaat tot de vijftiende eeuw.[1] Zoals uit de vermelde beroepen in de akten van de Burgerlijke Stand blijkt was in de negentiende eeuw de grote meerderheid van de mensen werkzaam in de boomkwekerij. Beroepen als handelaar, boomkweker en boomkwekersknecht komen veelvuldig voor.

Als boomkweker (of boomkweker-aan-land) werd iemand aangeduid die een eigen “tuin” (kwekerij) bezat. Een boomkwekersknecht was iemand die, meestal volledig vakbekwaam, in dienst was bij een boomkweker. Een handelaar kweekte zelf meestal geen bomen, maar kocht deze in bij de boomkwekers en verkocht die dan weer in het binnen- of buitenland. Combinaties van deze beroepen kwamen ook veelvuldig voor: een knecht die van zijn spaargeld een kleine tuin had gekocht en daar naast het werk bij de baas voor eigen rekening verbouwde. Een boomkweker die zijn eigen kweekgoed verhandelde. Meestal worden deze personen aangeduid als “boomkweker”.

De hoogste status hadden de handelaren die zelf niet meer op het land werkten. Daarna volgden boomkwekerhandelaren, de boomkwekers-aan-land, de knechten met een kleine eigen tuin, en tenslotte de knechten.

Naast de akten van de burgerlijke stand is veel informatie te halen uit de notariële archieven die in Boskoop teruggaan tot 1695 met een lacune van 1708 tot 1722. In Boskoop vererfden de kwekerijen namelijk niet. Bij overlijden van een boomkweker werd de

oude tuin verkocht. Zijn zoons kochten dan zelf weer een nieuwe tuin. Van al deze verkopen zijn notariële akten bewaard. Bovendien levert het kadaster van 1832 een mooi overzicht van de ligging van de tuinen.

Behalve de grond vertegenwoordigde ook het plantgoed dat nog op de grond stond, een waarde. Het plantgoed werd apart verkocht op een zogenaamd boelhuis. De gekochte bomen konden dan op het land blijven staan tot het geschikte jaargetijde om ze te verpoten. De boelhuizen werden geregistreerd voor het gerecht. De boelhuizen geven een inzicht in het soort bomen dat verbouwd werd en de gebruikte gereedschappen.

De gerechtsarchieven en de archieven van het ambacht gingen verloren bij een grote brand in 1753. In het jaar daaropvolgend verzamelde Jacob van Leeuwen, schout en gemeentesecretaris van Boskoop, alle eigendomspapieren die bij de mensen thuis lagen en reconstrueerde hieruit een deel van het gerechtelijk archief.

Mijn familie vestigde zich rond 1770 in Boskoop. Jan van Kleef (Alphen 1724–Boskoop 1816) vordert in 1772 een bedrag van f22:10:4 aan achterstallig arbeidsloon uit de failliete boedel van Simon de Jong.[2] Vier jaar later koopt hij op een boelhuis 30 abrikozenstruiken voor een bedrag van 1 gulden en 4 stuivers.[3] Jan van Kleef lijkt dus gedeeltelijk in dienst te zijn geweest bij Simon de Jong en gedeeltelijk een eigen tuin gehad te hebben. Zijn zoon Gerrit (1763–1812) was eveneens boomkweker. Hij wordt vermeld als eigenaar in de polder Reijerskoop in Boskoop in 1804.[4] Deze Gerrit van Kleef wordt in zijn overlijdensakte aangeduid als boomkweker. Ger-

rit's zoon Dirk (1796–1868) zet het beroep van boomkweker voort. Bij zijn huwelijk in 1821 wordt zijn beroep al vermeld als boomkweker.[5] Pieter van Kleef Gerritsz (1830–1917) wordt vermeld als boomkweker bij zijn huwelijk in 1852, dus al op 22-jarige leeftijd.[6] Mijn overgrootvader Gerrit van Kleef Pz (1871–1946) was de laatste boomkweker onder mijn voorouders. Hij kocht in 1903 een tuin aan de Biezen.[7]

In totaal kende mijn familie dus vijf opeenvolgende generaties die het beroep boomkweker uitoefenden. Een tak van de familie vestigde zich in het Limburgse Stramproy waar zij een rozenkwekerij hadden.

Bronnen

1. A. Vuijk, Boskoop: Vijf eeuwen boomkwe-

rij; 1466–1966 (Boskoop: Plantpropaganda Holland, 1966).

2. Boskoop, Register van sententies van preferentie 1755–1808; Gemeentearchief Alphen aan den Rijn, 180.1.04: Gerecht van Boskoop (1754–1811), inv.nr. 7.

3. Boskoop, Register van openbare verkoop van roerende goederen 1755–1781, fol. 110; Gemeentearchief Alphen aan den Rijn, 180.1.04, inv.nr. 26.

4. Boskoop, Morgenboek 1804, fol. 6; Hoogheemraadschap Rijnland (Leiden), OAR 6483.

5. Boskoop, Huwelijksregister 1821, akte. 16; FamilySearch (familysearch.org), DGS 4460388, image 111.

6. Aarlanderveen, Huwelijksregister 1852, akte 14; FamilySearch, DGS 4483709, image 215.

7. Boskoop, notaris Maarschalk (1903); akte in bezit auteur.

Beroepen in de familie

door Janna Duiven

De meeste waren boer en velen zijn nog | boer.

Beroepen van mijn voorouders en het water

door Irene Stok

Inmiddels heb ik meer dan 1000 namen van voorouders in mijn kwartierstaat. Van velen weet ik het beroep. De vrouwen zijn meestal zonder beroep. Als ze wel een beroep hebben is dat vaak dienstbode. Drie voormoeders waren naaister, anderen werkten als broodbakkerijdoende, kermisreizigster, koopvrouw op de kermis, kunstenares, liedjeszangster en liedjesverkoopster.

Zo zou ik ook een opsomming van beroepen van mijn voorvaders kunnen maken maar dat wordt saai. Ik heb gekozen om beroepen te noemen die iets met water hebben want dat kom ik overal en op verschillende manieren tegen. Het valt me op dat mijn voorouders te verdelen zijn in vier groepen,

de voorouders van mijn grootouders zowel qua beroepen als qua streek waar ze woonden.

Polderwerkers

Mijn opa van vaderskant was schoolmeester of onderwijzer, net als mijn vader. Dat had niets met water te maken. De overgrootvader van mijn opa, Bastiaan Stok, was watermolenaar op de bovenmolen in de Polder Dirk Smeetsland en Meester Arend van der Woudensland op het eiland IJsselmonde. Hij zorgde dat de polder droog bleef. Cornelis en Teunis Stok, de vader en grootvader van Bastiaan, waren ook watermolenaar. De voorouders van mijn opa waren eilanders. Ze woonden op de – voormalige – ei-

landen IJsselmonde, in de Hoeksche Waard en op het eiland van Dordt. Ze waren omringd door water en hielden zich in de polder bezig met waterbeheer.

Bastiaan Stok, de watermolenaar met zijn vrouw
Klaasje van der Griendt

Voorvader Cornelis Dirksz van Driel was van 1454 tot 1465 heemraad van de ambachten Dirk Smeetsland en Mr. Arend van der Woudensland. Hij kende Dirck Smeets, de naamgever van de polder waar Bastiaan Stok eind 19^e eeuw watermolenaar werd! Er waren meer voorvaders heemraad. Dat hield in dat ze in het bestuur van het waterschap zaten. Voorvader Aert Heinenz. was eind 15^e eeuw leverancier van reuzel voor de assen van o.a. de watermolens. Kortom de voorouders van opa wisten wat polderen was.

Zeelui

Mijn oma van vaderskant heeft voorou-

ders op de – ook voormalige – eilanden Voorne en Putten en in Pernis. Haar vader Huibrecht van der Steen was matroos en eerste machinist, zijn vader Bastiaan van der Steen kwam uit Brielle en was varensgezel en kapitein van een passagiersboot. Diens vader was rijksvloeproeier.

Bastiaan van der Steen 1848 – 1925

Voorvader Martinus Reijnierse Reijne was in 1726 stuurman en voer naar Groenland. Na deze reis werd hij schoolmeester (!) en gerechtsbode in Pernis (1738–1739). Zeelui waren het dus en verder terug in de tijd waren de mannen vissers. En ja op Voorne-Putten liggen en lagen ook polders dus ook hier was er een watermolenaar in de familie.

Reizen over water

Mijn opa van moederskant komt uit een zeer reislustige familie. Zijn vader, Hendrik Bos, was scharenslijper en trok met een boot door Friesland. De opa en overgrootvader van Hendrik waren scheepstimmerman. Ze

waren zelf niet op het water maar zorgden wel voor schepen. Andere voorouders van Hendrik waren veenarbeiders. De families Mast en Hento waren halverwege de 18^e eeuw vanuit de kop van Overijssel naar Friesland getrokken. In Giethoorn en omgeving was het vervenen klaar en in Friesland was genoeg veen om uit het water naar boven te halen en te laten drogen als turf. Deze mannen stonden letterlijk met hun voeten in het water.

Grappig is het dat de vader van Hendrik een periode parapluimaker was. Niet werken in of met water maar zorgen dat mensen niet nat worden!

Hendrik woonde samen (ja begin 20^e eeuw, heel modern!) met Theresia Britting. Zij stamt uit een familie van kermisreizigers die zich over het water met hun tent en marionettenpoppen verplaatsten. Laurens Britting, haar overgrootvader, is geboren op Texel, weer een eiland. Een ander deel van deze familie werkte als schipper in de provincie Groningen.

Papier, bier en kanalen

Tenslotte de familieleden van mijn oma van moederskant. Die woonden op de Veluwe en werkten als boeren in Hattem, Heerde, Epe en omgeving. Toch waren er voorvaders wier beroep iets met water te maken had. Ook hier is een watermolenaar, Lambert Oosterbroek. In Heerde was Jan Jacobs Docter in de 18^e eeuw actief als papiermaker en dat deed hij op een molen aangedreven door water. Zijn zoon Hendrik Dokter werd bierbrouwer. Dat bier maakte hij van water uit de heldere bronnen op de Veluwe. Later had hij ook een herberg in

Heerde waar mensen op doorreis hun dorst konden lessen.

Mijn overgrootvader, Jan Jonker, verliet rond 1900 Hattem en trok door heel Nederland en werkte als kanalengraver. Hij zorgde dat de schepen konden varen.

Ook een eilander

Mijn beide opa's zijn door hun werk in Hilversum terecht gekomen. Mijn ouders hebben elkaar daar leren kennen en toen mijn vader klaar was met de kweekschool moest hij eerst nog in militaire dienst waardoor mijn ouders langer moesten wachten tot ze konden trouwen. Eind jaren 50 was er in Nederland een tekort aan onderwijzend personeel. De overheid kwam met een regeling waardoor net-afgestudeerde onderwijzers en leraren niet in dienst hoefden als ze naar gebieden gingen waar onderwijzers en leraren hard nodig waren. Volgens mijn vader was er op de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden een tekort omdat men bang was voor een herhaling van de waters(!)noodramp. Zo is mijn vader in Middeharnis terecht gekomen en ben ik op het – toen nog – eiland Goeree Overflakkee, ook in Zuid-Holland, geboren.

Als wij naar mijn grootouders in Hilversum reisden gingen we met de boot naar Hellevoetsluis waar Bastiaan van der Steen heeft gewoond. Vervolgens gingen we met de stoomtram naar Rotterdam via Poortugaal en Rhoon, allemaal plaatsen waar voorouders gewoond en gewerkt hebben. Zonder het te weten ben ik vlak bij de grond geboren waar mijn voorouders van vaderskant vandaan kwamen.

Geslachtsnaamswijziging nazaten van tot slaaf gemaakten

door Thijs van Veen

In navolging van de lezing van 14-10-2024 door Sila Groeliker over de slavernijgeschiedenis (zie het verslag op bladzijde 9-11 in ons vorige nummer, januari 2025, jaargang 34, nummer 1) kan meegedeeld worden dat de Raad van State

het advies heeft vastgesteld over het besluit dat het mogelijk maakt voor nazaten van tot slaaf gemaakten om de geslachtsnaam te wijzigen en dat de tijdelijke bekostiging daarvan regelt. Zie raadvanstate.nl/adviezen/@141121/w16-23-00392-ii/.

Gens Nostra

door Thijs van Veen

Wij ontvangen regelmatig aanbiedingen van losse nummers of gehele jaargangen van het blad Gens Nostra. Hebt u belangstelling om deze oude nummers gratis te ontvangen? U kunt uw belangstelling ken-

baar maken door middel van een e-mail naar nieuwsredacteur-aft@ngv.nl. U kunt hierbij ook aangeven of u eventueel specifieke nummers of jaargangen zou willen ontvangen.

Voorouderspreekuur

door Nico van Kesteren

De laatste keer dat we het vooroudercafé bemanden hadden wij een mevrouw uit Arnhem. Helaas niemand uit Amersfoort of omstreken. Dus is er besloten iets te veranderen. Daarom is er een nieuw e-mailadres aangemaakt, voorouders.ngv@hotmail.com, zodat men met vragen eerst via e-mail deze kan stellen, wij er ons verder in kunnen verdiepen om vervolgens een afspraak te maken, dit zou ook een uur vóór de lezing in Leusden kunnen.

De mevrouw uit Arnhem had een boek met veel gegevens, maar kwam niet verder, wel begrijpelijk want als je de laatste persoon vindt wil je verder zoeken. Het ging om Jean Meerstel of Meerstadt? Mehrstädt geboortedatum 6-8-1790 in Zutphen.

Nu heb je Meerstad bij Groningen maar ook een Mehrstadt in Duitsland. Hij zou vanuit Duitsland naar Zutphen zijn geko-

men.

Wat wij vonden: Een inschrijving in 11e Regiment Huzaren, stamboeknr. 666. Zijn vader was André Meerstel, moeder Herm. Wolzak of Wollsacks. Dit alles wordt bewaard in Parijs.

Ik heb een A. Meerstet gevonden, paardenmeester, inschrijving 1795, misschien de vader? De bron is Brabants Historisch Informatie Centrum, Inschrijving Staat van Oorlog, Inschrijvingen uit de Staten van Oorlog (1595–1795). De index op deze bron is samengesteld door Anton Schuttelaars. Voor deze bron is een onderzoeksgids beschikbaar op bhic.nl/onderzoeken/hulp-bij-onderzoek/staten-van-oorlog. Zie ook: In Dienst van Napoleon, het lot van jongemannen in het gebied Tussen Vecht en Eem, 1810–1814 (infransediensttussenvechteen.nl).

Op internet is op te zoeken 1810–1813 het Regiment Huzaren van het Keizerrijk Frankrijk. Je kunt lezen hoe de strijd verliep, ongeveer 20.000 man tellende Hollands leger ging op in het Keizerlijke leger. ±80% van de soldaten sneuvelde, laat staan de paarden, er was altijd daar een gebrek aan.

Op deze site staan ook alle namen, ook van de ouders, het loont de moeite eens te zoeken of er namen in voorkomen uit je eigen lijst van voorouders. Zelf begon ik met

min eigen naam, en ja hoor, een Henry van Kesteren, 15-5-1787 uit Nijmegen. Het is niet een uit mijn stamlijst, maar toch!

Maar toch, bij de naam Wolzak vind ik een partner de Winter, dus op Winter gezocht. Jean Henry de Winter uit Utrecht, 20-5-1791, ouders Bernard de Winter en Marie Dyterman of Deijterman. De ouders komen voor aan mijn moeders kant. De namen zijn verfranst, in archief Utrecht heet hij Johannes Henricus de Winter.

Nieuwe formule voorouderspreekuur

door Thijs van Veen

Onze afdeling Amersfoort en omstreken organiseert een voorouderspreekuur. Dit voorouderspreekuur is bestemd voor u:

- als u wilt beginnen met stamboomonderzoek naar uw voorouders en niet weet hoe en waar te beginnen (hoe pak ik het aan?),
- als u al bent begonnen en u bent vastgelopen in het onderzoek,
- als u vragen heeft over stamboomonderzoek, bronnen, archieven en webadressen,
- als u vragen heeft over een genealogie-

programma (software) of over het ordenen van uw gegevens en materiaal.

Telkens zullen twee vrijwilligers aanwezig zijn om u te helpen.

Wilt u hiervan gebruik maken, stuur dan een e-mail naar voorouders.ngv@hotmail.com, zo mogelijk met een iets nadere aanduiding van uw vraag. Dan maken wij vervolgens een afspraak om elkaar te ontmoeten. Hierbij streven we naar een uur voorafgaande aan een afdelingsbijeenkomst in De Koningshof in Leusden.

Cursus genealogie voor beginners 11 oktober – 29 november 2025

Op 11 oktober 2025 start een cursus genealogie voor beginners, georganiseerd door de Nederlandse Genealogische Vereniging, afdeling Utrecht. Een goede gelegenheid om nu eens werk te maken van het zoeken naar voorouders! De cursus wordt gehouden op zeven zaterdagochtenden van 10.00–12.30 uur in Het Utrechts Archief, locatie Hamburgerstraat 28, 3512 NS Utrecht, in zaal ‘De Librije’ op de eerste verdieping (eventueel kan gebruik gemaakt worden van de lift).

De data en onderwerpen zijn:

- 11 oktober: De start van het onderzoek
- 18 oktober: Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister
- 25 oktober: Geen cursus i.v.m. herfstvakantie
- 1 november: Doop-, trouw- en begraafboeken, lidmatenregisters enz.
- 8 november: Zoeken op het internet
- 15 november: Heraldiek en DNA
- 22 november: Computerprogramma's
- 29 november: Wegwijs in Het Utrechts Archief

De kosten bedragen € 35,00 voor leden

van de NGV en € 70,00 voor niet-leden, inclusief cursusmap. Als u vóór aanvang van de cursus lid wordt van de NGV is de prijs ook € 35,00.

Opgave vóór 15 september 2025 bij Marijke Lambermont, e-mail: secretaris-utr@ngv.nl met vermelding van uw lidnummer als u lid bent van de NGV. De cursus staat open voor zowel leden van de NGV als voor niet-leden. Kent u iemand in uw omgeving die wil beginnen met genealogie, attendeer

hem of haar dan op deze cursus.

Hamburgerstraat 28 in Utrecht is goed met het OV bereikbaar, bijvoorbeeld met bus 2 vanaf het Centraal Station (uitstappen bij de halte Catharijneconvent en vandaar 200 meter lopen). Lopend is het ongeveer 15 minuten vanaf het Centraal Station.

Als je met de auto komt, kun je parkeren in de parkeergarages Springweg of Kruisstraat of eventueel (ook betaald) op de Lange Nieuwstraat of de Nieuwegracht.

Zaterdag 27-09-2025 landelijke NGV-dag in Leiden

Op deze landelijke NGV-dag wordt de Schepperle Award 2025 uitgereikt (10.15 – 10.50 uur), is er een grote genealogische markt en zijn er vier lezingen (van 10.55 tot 11.25 uur, van 11.30 tot 12.00 uur, van 13.30 tot 14.00 uur en van 14.05 tot 14.35

uur). Al deze activiteiten vinden plaats in de prachtige Hooglandse Kerk, Nieuwstraat 20, Leiden, op loopafstand van zowel station Leiden Centraal als station Leiden Lammenschans. De toegang is gratis.

Stel je voor

Mijn naam is **Tammo ter Hark**. Ik werk als ZZP'er in de IT en als museummedewerker in het Nederlands Vestingmuseum in Naarden.

Wat was de aanleiding om met genealogie te beginnen?

Een verhaal van mijn opa dat we afstammen vanuit Oost-Europeanen. Ik heb hiervoor overigens geen enkele aanwijzing kunnen vinden.

Wanneer bent u met genealogie begonnen?

Ongeveer rond 2000.

Welke namen onderzoekt u en uit welke regio?

Ter Hark(el): provincie Groningen en Achterhoek – Nieuwveld: Gouda – Van Haselt: Utrecht – Hardeman: Veenendaal

Welk computergenealogieprogramma ge-

bruikt u om uw gegevens bij te houden?

The Next Generation (online).

Hoever bent u gevorderd met het onderzoek?

Tja, dat vind ik een erg moeilijke vraag. Antwoord blijft uit. . .

Welke problemen ondervindt u bij uw onderzoek?

Stuklopen op voorouders zonder verdere gegevens.

Over welke onderwerpen op genealogisch gebied zou u meer willen weten?

Onderzoek in Oost-Pruissen en in Nederlands Oost-Indië.

Wat gaf de doorslag lid te worden van de NGV en/of onze afdeling?

Verdieping van kennis en kennissen. En ik woon in Amersfoort.

Inhoudsopgave

Van de redactie	29
Colofon	29
Lezingen & Activiteiten	30
Van uw vice-voorzitter	32
Van het zaad van Karbaat naar de onbekende soldaat	33
Online bronnen voor onderzoek in Frankrijk	34
Genealogie in Schoonhoven: Solitair, gezinsbedrijven, beroepsdynastieën	34
Onderzoek vóór 1700	35
Zonder erfgoed geen democratie. Het verhaal van Utrecht	36
Excursie naar de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag	37
Wilhelm en Friedrich Wolfsdorff, meubelmakers in Veendam en Wildervank, do- minees in Texas	38
Gardeniers	43
Boomkwekers in Boskoop	46
Beroepen in de familie	47
Beroepen van mijn voorouders en het water	47
Geslachtsnaamswijziging nazaten van tot slaaf gemaakten	50
Gens Nostra	50
Voorouderspreekuur	50
Nieuwe formule voorouderspreekuur	51
Cursus genealogie voor beginners 11 oktober – 29 november 2025	51
Zaterdag 27-09-2025 landelijke NGV-dag in Leiden	52
Stel je voor	52

